

Moulins Engilbert

De stad ligt in het regionale natuurpark de Morvan op een hoogte van 225 mtr. aan de samenvloeiing van de twee rivieren Garat en Guignon. Het eerste deel van de naam stamt van de vele watermolens die in de stad en omgeving (hebben ge)staan, het tweede deel van de edelman Engilbert die onder Karel de Stoute diende en daarvoor dit dorp verdiende als heerlijkheid. De inwoners zijn les Mouloinois.

In de stad voegen de riviertjes de Garat en de Guignon zich samen. Bij veel regen is het dan ook een gedender van water dat onder de smalle brug bij de camping doormoet.

Rondom de Middeleeuwen behoorde het gebied toe aan de graaf van Nevers, vazal van de hertog van Bourgondië. Aan het eind van de 14e eeuw werd (ongeveer twee kilometer van) de stad ommuurd met stenen muren van 10 meter hoog en 2 meter dik. Er waren drie doorgangspoorten en elf verdedigingstorens.

Van de muur en zijn slotgracht rest slechts één toren. De muur kon niet voorkomen dat de stad afbrandde tijdens de godsdienstoorlogen in de 16e eeuw.

Tijdens de Revolutie werd de stad hoofdstad van het kanton.

In de 19e eeuw telde de stad verschillende molens, evenals leerlooierijen en tuinen.

Doordat noch het kanaal noch de spoorlijn langs Moulins lopen en door de trek naar de stad aan het eind van de 19^e eeuw, verloor de stad aan belang.

In de 20^e eeuw werd de stad bekend door de veemarkt voor Charolais koeien. Op de eerste dinsdag van de maand is er een grote markt in Moulins Engilbert, dat nog steeds een regiofunctie heeft.

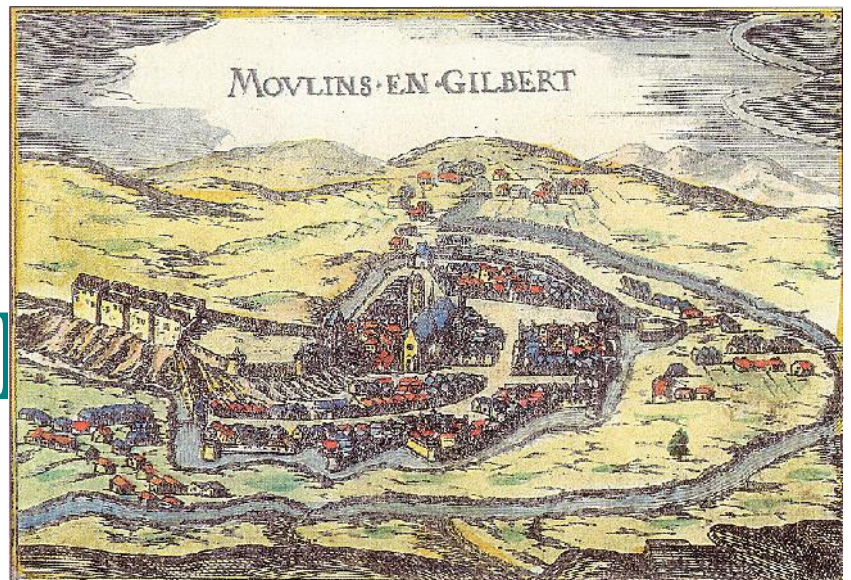
In een prent uit 1525 is de stadsindeling duidelijk zichtbaar.

Het kasteel bestaat uit zeven blokken met terrassen op het dak.

De stad had drie poorten:

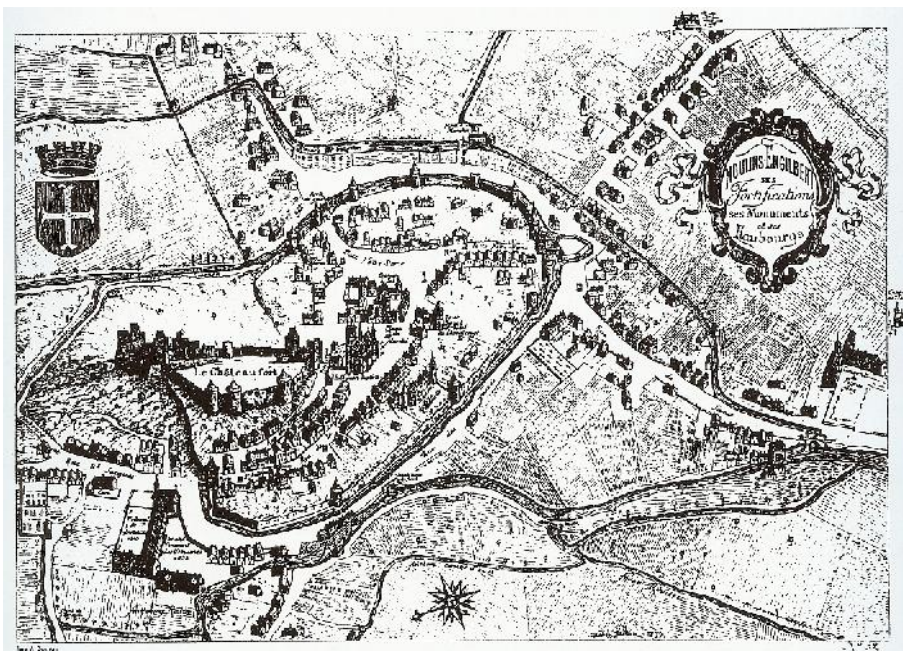
- la Porte St. Antoine, ten zuiden van het kasteel aan de Rue Salonnyer,
- la Porte du Guichet, ten noorden van het kasteel aan de Rue Coulon en
- la Porte Notre Dame ten oosten van het kasteel aan Place Boucaumont.

De huizen stonden rond de kerk terwijl de plaats voor het kasteel vrij was van huizen. Maar ook buiten de stadsmuren stonden al huizen.

Op de kaart uit 1879 is de huidige stadsindeling al goed te zien.

Duidelijk zichtbaar zijn de drie poorten en de elf torens in de stadsmuur. Inmiddels zijn er ook huizen

gebouwd aan de voet van het kasteel. Tussen de kerk en het kasteel vermoedelijk de pastorie en achter de kerk de putten van het marktplein, place du marche. Maar ook het hospitaal op de hoek van de Rue de James en de Rue des fosses, het ursulinencouvent aan de Rue st. Jacques, en aan de Rue Claude veel huizen. Aan deze straat lag ook het leprozenhuis en de begraafplaats.

Buiten de muren, de molens (negen stuks in 1864).

De naam Angilbert komt al voor in de 7^e eeuw toen een vazal met die naam de grond kreeg.

In 665 is bekend dat de bisschop van Parijs, met de naam Agilbert, onderdak vond in het klooster St.

Paul de Jouarra.

Op de hoek van de place Lafayette en de Rue Sallonyer was de oude zoutopslag. In 1342 werd de zoutbelasting ingesteld, pas na de Revolutie werd deze in 1790 afgeschaft.

Aan de overkant op nr. 3 staat het huis dat toebehoorde aan de schooldirecteur M. Cochon, gebouwd rond 1800.

Op nr. 5 en 7 karakteristieke voordeuren van 18^e eeuwse panden.

Place Lafayette

Op nr. 11, het huis van notaris Perot met op de binnenplaats een mooie trap is sinds 2014 de huisvesting van het VVV.

Op nr. 10, waar nu bakker Bondeux is gevestigd, de voormalige herberg 'la tête noir'.

Hotel Sallonyer

Uit een verkoopakte blijkt dat er op deze plaats al een huis stond in 1557. Daarna, maar nog wel in de 16e eeuw, is het gebouw verbouwd tot hotel.

Tegenover de kerk, op nr. 15 Rue sallonyer, het (witte) huis van de familie Alloury. In het gebouw hadden zij in de 19e eeuw een schooltje ingericht. Onder het huis bevindt zich nog de originele kelder/crypte, uniek in Moulins Engilbert.

Rue de Comice is in 1857 aangelegd en kreeg in 1860 zijn naam als herinnering aan de eerste comice (boerenbond) van de boeren die in 1858 werd opgericht. Voor de aanleg moesten een aantal huizen sneuvelen.

De overdekte markt aan de Rue du Marché is gebouwd rond 1890, de bank 'Caisse d'épargne' in 1903. Het huis naast de bank, op nr. 16, stamt uit de 19e eeuw en was oorspronkelijk een restaurant.

Rue du Guichet (in de 18e eeuw de Rue qui va à l'église).

Op nr. 2 is een voormalig postgebouw. Boven de entree is het jaar 1786 zichtbaar. Op de binnenplaats bevonden zich de paardenstallen. Detail is dat dit huis ook is genummerd met nr. 20 (van de Place Lafayette).

Op nr. 5 was tot 1983 een bakker gevestigd. Voor het huis lag een put, een van de vele van de stad. Het huis heeft ramen met dubbele accolades, een veel voorkomend detail in de Bourgogne (m.u.v. Dyon). Het huis dateert uit de 15^e eeuw. De ronde toren aan de zuidwest zijde herbergt de stenen wenteltrap.

Op nr. 7 een 16^e eeuwse huis, maar rond 1930 aangepast en verbouwd met een verdieping. De trap bevindt zich buiten in de toren.

Op nr. 9 staat de enig overgebleven toren van de elf die er in de 14^e eeuw nog waren. De muren zijn een meter dik, de stadsmuur zelf was 1,7 meter dik.

Ruine

Middenin de stad bevindt zich de, volledig overwoekerde, ruïne van het oude kasteel (gebouwd tussen de 13^e en 15^e eeuw). Het kasteel, dat waarschijnlijk nog niet bestond voor de kruistochten, is gebouwd op een uitstekende rots en wordt beschermd door het water van de Guignon.

In 1215 werd het verkocht door de graaf van Nevers. In 1290 werd het huwelijk van Louis de Flandres met Jeanne de Rethel, gravin van Bretagne, hier gesloten. In 1424 ook het huwelijk van Philippe le Bon (de Goede) met Bonne d'Artois, weduwe van Philippe de Bourgogne.

Hoewel de echte bouwdatum niet bekend is, zijn er munten gevonden die duiden op een Romeinse bezetting.

Rue du vieux Chateau

Op nr. 18 was rond 1880 een hoedenatelier gevestigd. In de 17e eeuw had Moulins Engilbert maar liefst dertien meester hoedenmakers.

In 1884 werd het gebouw gekocht door de pastoor die er een school stichtte, die dienst deed tot 1950.

Op nr. 14 werkte aan het eind van de 19e eeuw een spijkerfabrikant. Hij was de laatste die een blaasbalg gebruikte die werd aangedreven door een hond.

Op nr. 12 is, op de bovenverdieping, het oude glas goed zichtbaar.

Moulins Engilbert

Op nr.8 het vakwerkhuisje, was voorheen het hotel Cotignon. Ook hiervan is de oorsprong onduidelijk. Het familiewapen van de familie Cotignon is in het huis terug te vinden. De familienaam kwam al in de 14e eeuw voor in deze regio. Ook hier de accolade boven de poort.

Op nr. 2 het huis genaamd "des canoniek" (de kanunniken). Er is echter geen bewijs dat dit huis daadwerkelijk bewoond is geweest door de kanunniken. Het huis stamt uit de laat 15^e eeuw.

De kerken van Moulins Engilbert worden voor het eerst genoemd in 1161, door Bernard, bisschop van Nevers.

De oude kerk, die werd opgedragen aan Ste. Agathe, werd gebouwd in 1360 als kapel die dienst deed naast de parochiekerk, door Philippe de Moulins, bisschop en geboren in Moulins Engilbert; in 1378 waren er zes kanunniken.

In 1509 brandde de kapel, de kerk en een groot deel van de stad af, alleen de crypte bleef over.

De kapel en de kerk werden gereconstrueerd in 1510 en in 1792 werd de scheidingsmuur tussen beide afgebroken en de mozaïekvloer opnieuw gelegd.

De klokkentoren is in 1860 hersteld, waarbij de houten dakspanen werden vervangen door leisteen. In de toren hangen drie klokken; de eerste gegoten in 1767, de tweede in 1776 en de derde in 1801.

Aan de zuidoostzijde van de toren, bovenin, staat een beeld van Johannes de dooper, getooid in een schapenvacht, waarvan het hoofd is te zien naast het been van de heilige. In zijn linkerarm draagt hij een lam. Op de basis van het beeld, de drie klavers uit het wapen van de familie de Grandry (Jean de Grandry was pastoor in Moulins Engilbert in het midden van de 16e eeuw).

Het timpaan van de hoofdingang toont een halfliggende monnik, zijn bebaarde hoofd steunend op de linkerhand. De toegangspoort voor de kanunniken wordt gedateerd in de 15e eeuw, maar draagt de datum van restauratie in 1773.

De kerk van St. Laurent werd gebouwd in de 12^e eeuw; het huis van de prior in 1336.

In die tijd was de prior gemachtigd, op zijn grond, mensen te veroordelen tot de schandpaal en het gevang. In 1350 woonden er een twaalfstal monniken in de priorij. In de loop van de 15^e eeuw woonde er geen religieuze meer en begin 16^e eeuw vertrok ook de prior uit Moulins Engilbert. Gedurende de Revolutie verviel de priorij aan het rijk.

De kerk heeft een middenschip met twee apsissen; boven dit kruis torent de vierkante toren die te bereiken is (was) via een houten trap.

Interieur

De eerste kapel noord (linkerzijde)

De doopvont stamt uit 1511; de grafsteen van Albert de Grandry uit 1538; een schilderij voorstellende Christus, de tuinman (naar het evangelie van Marcus), uit de 18e eeuw en een (15e eeuw) beeldje van een monnik (waarvan het hoofd is vernield).

De voorstellingen in het glas-in-lood zijn van Ste. Julitte en haar zoon St. Cyr, daarnaast die van Johannes de dooper.

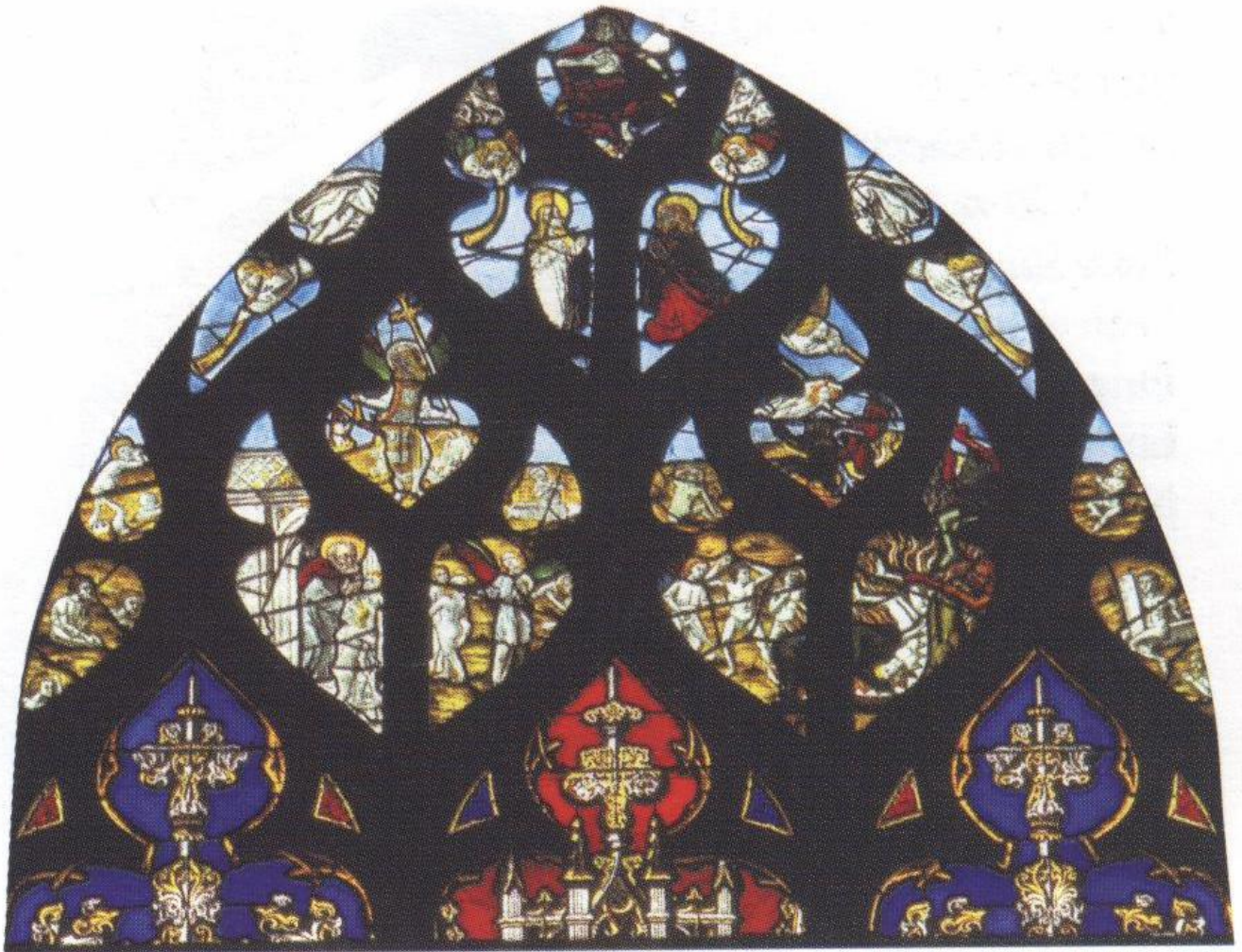
De tweede kapel noord, een schilderij van Johannes de evangelist en ramen met de aanbidding van de heilige harten van Maria en Jezus.

De derde kapel noord is gebouwd in 1555 door Guiot le Tort, heer van Champcourt. Aan een van de muren een schilderij uit 1908, de Onbevleete Ontvangenis. De wijze van afbeelden, Maria omgeven door engelen, voeten op de werelddol, die een slangenkop vermorzelen doen vermoeden dat het uit de 17e eeuw stamt. Hier ook een beeld van Jezus in schaapskleren met aan zijn voeten een schaap.

De ramen zijn afbeeldingen van Ste. Anna met Maria, haar dochter en Ste. Elisabeth met Johannes, haar zoon.

Koor
Het glas-in-loodraam stamt uit de 16e eeuw en verbeeldt het Laatste Oordeel. In een piramidevorm wordt de rol/taak van de personages getoond:

Bo
ve
nin
;
Chr
ist
us,
aa
nb
ed
en
do
or
de
Ma
ag
d
Ma
ria
en
Joh
an
nes
de
do
per
,
om
ge
ve
n
do
or

engelen die de doden tot leven "roepen/toeteren".

Onderin; aartsengel Michael die de zielen weegt, terwijl op de weegschaal een duivel balanceert om zo het aantal verdoemden te verhogen.

Daarboven; Petrus die de uitverkorenen ontvangt en een engel die met zijn zwaard de verdoemden in de muil van het monster Leviathan duwt.

Langs de rand; realistische afbeeldingen van de heropstanding.

Het in slechte staat verkerende schilderij, aan de rechterzijde, stamt uit de 16e eeuw en stelt de Visitatie van Maria, voor; links Maria, in verwachting van Christus, brengt een bezoek aan Elisabeth, die voor haar buigt. Elisabeth, echtgenote van Zacharias, is zelf in verwachting van Johannes de dooper. Jozef beklimt het bordes. Zacharias verwelkomt hen die arriveren. Achter Zacharias is een jong dier zichtbaar.

Aan de zuidkant van het transept bevindt zich de kapel Sallonnyer, gebouwd in 1619. Het wapen van de familie is, helemaal rechts, zichtbaar, een in vlammen gehulde gouden draak.

Het glas-in-loodraam stelt de heilige Agatha voor, gemaakt door L. Login uit Tours in 1875.

In het schip, tegen de derde pilaar rechts, Christus aan het kruis uit de 16e eeuw.

Crypte

Een stenen beeld uit de 15e eeuw van een non, een religieuze met een boek. Maakte zij deel uit van een groep? Zat ze aan een graf? Het is niet bekend.

Ste. Anna en de Maagd uit de 16e eeuw.

Moulins Engilbert

Ste. Agatha, uit de 17e eeuw. De eerdere kapel, gebouwd door Philippe de Moulins, was aan haar opgedragen. (Agatha werd geboren in 251 in Palermo of Catania. Zij wees de toenadering af van gouverneur Quintianus, waarna hij haar borsten liet afsnijden alvorens haar in de gevangenis te gooien. Zij werd genezen door St. Petrus'. Een aardbeving deed de bevolking van Catania geloven dat zij werden gestraft. Toch overleed Agatha niet lang daarna aan haar verwondingen. Zij is de beschermheilige van de minnen/voedsters).

De twee houten engelen stammen uit de 17^e eeuw, net als beide bustes van de heilige Maurice (of Victor) en van een soldaat.

Een beeld van de Maagd met Kind uit de 18^e eeuw.

Ste. Catherine van Alexandrië uit de 16^e eeuw.

Het altaar dateert uit de 15^e eeuw en is vervaardigd van steen uit James, een plaatsje vlakbij.

Rue des fosses

Op nr. 40 het hotel de l'Horloge dat werd gebouwd in de 18^e en gerestaureerd in de 19^e eeuw, huisvest tegenwoordig het gemeentehuis. Het huis werd voor het eerst genoemd in een huurovereenkomst uit 1840 waarin de eigenaar het hotel verhuurde voor de som van 800 franc het eerste jaar en 1200 franc voor elk volgend jaar. Ook de kosten voor het onderhoud van het uurwerk waren voor kosten van de huurder (12 franc per jaar).

Op nr. 34 'la maison de Tort de Champcourt', waarvan de bouwdatum niet bekend is.

De hoofdingang bevindt zich aan de Rue St. Antoine. Guillot le Tort was heer van Champcourt (een gehucht iets ten noorden van Moulins Engilbert) en liet in 1555 een kapel (de 3e noord) bouwen in de kerk. In 1300 kwam de naam al voor als een le Tort, heer van Champcourt, in het huwelijk treedt met de dochter van heer Alexander de Villescot. Le Tort was wapendrager van de graaf van Nevers, Pierre de Courtenay. Pierre en Henri le Tort bezaten al een woning in Moulins Engilbert in 1323.

Op nr. 21 de huidige bank Hervet, een gebouw dat tussen 1886 en 1956 in gebruik was als katholieke school. In 1889 hadden zij al een kleuterklas. Een niet-religieuze school was gevestigd in het hotel de l'Horloge.

Place Boucaumont is vernoemd naar de ingenieur die in 1860 de werkzaamheden leidde.

Camping Le Bois Vieux

Rue Chaude

Voorheen de Rue des sabots, maar sinds 1553 de Rue Chaude. Waarom de straat nu zo heet is niet duidelijk, misschien omdat andere steden ook een 'warme straat of straat van losbandigheid' hadden. Het huis op de hoek met het plein is gebouwd in 1840 door kleermaker Jean Charbonneau.

Het huis op nr. 4 huisvestte een leerlooierij. Na leerlooierij was het huis; woonhuis van een notaris, hotel de la Cloche, school voor meisjes.

Op nr. 7 een huis uit 1787 met op de noord-hoek een duiventil.

Het huis op nr. 9 stamt al van eerder, uit de 16e eeuw.

Aan het eind van de Rue Chaude bevond zich het leprozenhuis, dat al in 1287 werd genoemd in een schrijven aan de bisschop van Nevers.

Moulins Engilbert

Rue Notre Dame

Het straatje ligt tussen Place Boucaumont en Place Lafayette en vormde door de toegangspoort (die in 1818 is afgebroken) een van de toegangswegen tot Moulins Engilbert.

Tussen nr. 10 en nr. 2 Place Lafayette is een doorgang naar Les Promenades die werd gebruikt in de tijd dat de Rue du Marché nog niet bestond.

Rechts een put met een beeld van de beschermheilige van de stad. Iets verder, links, een leuk huis (waar verder niets over bekend is) met een poort en raampjes in de gebruikelijke stijl van Moulins Engilbert.

Op nr. 2, op de hoek van het huis, de eerste steen met de tekst: L'an 9, Charles Bondou, Jaye été pausé par, Moy Anemarie Lael, Evreammed bon, Doux 1801

Het enige dat bekend is over deze namen is die van Charles Bondoudie een wijngaard had in Commagny in 1793.

Vanuit de Rue de Marché komt u op Les Promenades, waar een oude molen is, le moulin Boutillat. De bouwdatum is onbekend maar er is bewijs dat de molen al in 1451 bestond en toebehoorde aan de familie Grandrye, graanhandelaren. In 1911 werd de molen buiten gebruik gesteld, in de 2e wereldoorlog gebruikt als verblijfplaats voor Duitse troepen en in 1941, in slechte staat, teruggegeven aan de eigenaar.

Rue St. Antoine

Op nr. 20; l'Auberge du lion d'or, op de hoek met de Rue du chateau, werd in 1693 eigendom van de familie Philippe Rebreget. Binnen zijn nog authentieke resten te vinden.

Op nr. 2 boven de poort weer de accolade. Achter de poort bevindt zich een houten trap die toegang biedt tot een mooie toren met drie niveaus. Van de drie ramen zijn er twee versierd met accolades.

Vermoedelijk is het 16^e eeuws.

Tegenover nr. 2 de impasse de la Tour, geopend in 1884.

Op nr. 1 woonde Jules Miot (1809-1883), burgemeester van Moulins Engilbert tussen sept. 1848 en mei 1849.

Op nr. 3 het huidige stadhuis dat vroeger het hotel de l'horloge herbergde, een gebouw uit de laat 18e eeuw.

Aan het eind van de straat stond de Porte St. Antoine, een van de drie toegangspoorten van de stad.

Nr. 28 is gedateerd 1760.

Rue St. Jacques

De kapel (die bij het Ursulinencouvent hoorde) dateert van 1773.

Rue des grilles

De zonnewijzer stamt van 1668. Een ijzeren hekwerk sloot het ursulinencouvent af.

Place Louis Lepère

Louis was burgemeester tussen 1965 en 1979.

Ursulinencouvent

Het klooster van de Ursulinen had een ingang aan de Rue St. Jacques, de hoofdingang was aan het plein. De ursulinen-beweging werd gestart rond 1530 in Brescia (Italië). In 1635 arriveerden de nonnen in Moulins Engilbert, waar zij het toenmalig hospitaal kregen om hun klooster in in te richten.

Door veelvuldige giften werden zij rijk en waren ze in staat om grond en huizen te kopen.

De kapel, behorend bij het klooster, werd in 1723 gebouwd. Het klooster bood huisvesting aan o.a. weduwen en oudere dames.

In 1790 kocht de gemeente het pand en werd de grond geconfisqueerd. In 1792 moesten de Ursulinen ook hun huizen verlaten waar zij toen nog in woonden en vertrokken ze uit Moulins Engilbert. Door de tijd heen heeft het gebouw verschillende functies gehad, nu is het een bejaardenhuis.

Boven de hoofdpoort het wapen van Moulins Engilbert met het kruis verankerd in de stad.

Rue de la mission

Op nr. 3 het huis van leerlooier Guillaume Thollé (1842).

Le pont Rollin

Vanaf dit bruggetje heeft u het meest pittoreske uitzicht van Moulins Engilbert. Aan de voet van de brug deden de vrouwen tot in de zestiger jaren, hun was. Hier was een doorwaadbare plaats in de rivier.

Rue Rollin

Op nr. 10 de leerlooierij, gesticht rond 1789. Van de zeven leerlooierijen die Moulins Engilbert rijk was in de 17e eeuw, zijn er nog steeds vier actief.

Place du Docteur Martin

Pierre Martin, geboren in 1862, werkte na zijn studie in Parijs, als huisarts in Moulins Engilbert en werd in 1904 burgemeester.

Le Pontot

Etienne du Pontot was rond 1523 gouverneur van Moulins Engilbert.

Le champ de faire

Al sinds 1857 werd er 6 keer per jaar een veemarkt gehouden in Moulins Engilbert.

Op nr. 3, de huidige boekwinkel (maison de la presse); is het geboortehuis van de schilder Wilfrid Perradin (1912-2006).

Al in de 17e eeuw is er sprake van een ziekenhuis op de hoek van de Rue des fosses en de Rue du commandant Blin.

Gaston Blin (1890-1944) was verzetsstrijder gedurende de 2e wereldoorlog, radiobedienaar vanuit de steengroeve van James, onder de codenaam '90'.

Op nr.23 was voorheen het hotel Walsdorff gevestigd en werd gebouwd in 1864 door Philippe Walsdorff, maître d'hôtel. Hij begon hier zijn carrière en opende daarna meerdere hotels in binnen- en buitenland.

Op nr. 38 een molen, die door de eeuwen heen steeds van naam veranderde als er een ander eigenaar kwam ..... Bardot (Marie-Louise, dus niet Brigitte), Marconnet, Dyot ..... In 1404 is bekend dat de molen in bezit was van Julitte de Molins. In de 18^e eeuw had de molen twee wieken en werd gebruikt om olie te persen.

In 1930 sloot de oliehandel en verviel de molen in verval.

La route de James

Op nr. 1 bevindt zich het oude klooster van de broeders van Picpus (een congregatie van de heilige harten van Jezus en Maria, uit de Rue de Picpus in Parijs).

(De in 2009 heilig verklaarde pater Damiaan was één van de leden van de congregatie).

In 1630 vestigden de Franciscanen zich in Moulins Engilbert. In 1633 werd de eerste steen geplaatst van een kerk die in 1642 af was. In de kerk een kapel voor het graf van Jeanne Sallonnyer en Jacques Lennoine en één voor de grondlegger, Gabriel Reullon.

In 1651 waren er 10 franciscanen, maar in 1706 nog maar 5. In 1791, net na de Revolutie, verlaten de broeders het huis. Na diverse eigenaren en bestemmingen is het 'couvent' nu eigendom van de familie Hericourt.

Het benzinestation dat nu nog aan de route de James ligt, was voorheen een dakpan/steenfabriek met een kolengestookte oven. De grote schoorsteen behoorde toe aan pottenbakkerij Thomas (Philippe), daar gevestigd sinds 1864 (tot 1981).

In 1842 waren er zes steenfabrieken in Moulins Engilbert, in 1871 zelfs tien.

Avenue Perricaudet is vernoemd naar molenaar Pierre Perricaudet (1788-1858). Er bevond zich hier een leerlooierij.

Camping Le Bois Vieux

Moulins Engilbert

Commagny

Iets buiten Moulins Engilbert en zeker een bezoekje waard, ligt de priorij die aan het begin stond van de parochie van Moulins Engilbert.

Vanuit de stad is er een mooie wandeling naar de priorij, die vanaf de weg uit Thianges goed is te zien.

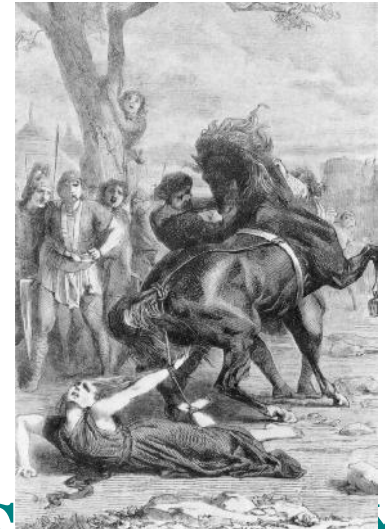
Het waren monniken van de abdij Saint Martin uit Autun die 'hun' grond in Commagny gingen ontginnen en daar een kleine gemeenschap stichtten.

Wanneer die gemeenschap overging in een priorij is niet bekend, wel was er al in 887 sprake van een klooster in St. Pereuse dat afhankelijk was van de priorij in Commagny. In de 9e eeuw speelde de gemeenschap dus al een belangrijke rol.

In de 12e eeuw werd de kerk gebouwd en in 1336 het priorijgebouw. Er waren een tiental monniken, waarvan de abt het recht had om recht te spreken.

In de 15e eeuw was er nog slechts één monnik en in de 16e eeuw werd de priorij beetje bij beetje verlaten.

De grond werd aan de abdij geschonken door Brunhilde van Austrasië (534-613), een Visigotische prinses die trouwde met Sigebert I, koning van Austrasië, en tussen 567 en 613 optrad als regentes van Austrasië en Bourgondië (voor haar zoon en later haar kleinzoon). Zij trachtte haar achterkleinzoon Sigebert II met behulp van de Bourgondiërs tot koning uit te roepen. Dit was tegen de zin van de edelen van Austrasië en toen Chlotharius II zijn vader Chilperik als koning van Neustrië opvolgde werd ze gevangen genomen. Hij liet haar (in 613) zonder kleren op een kameel binden. Na drie dagen van lijden was ze echter nog niet dood. Daarop werd ze met haar haren, een hand en een voet aan een wilde hengst gebonden. Op de plaats waar Brunhilde werd teruggevonden werd ter herinnering de Brunhildestein ("Pierre de Brunehaut") opgericht. Dit is een menhir te Hollain (Doornik, België). Brunhilde ligt begraven in Autun.

De kerk is opgedragen aan St. Laurent en sinds 28 april 1930 een historisch monument. Binnen zijn nog de Romaanse kapitelen te zien met op kapiteel 1, bladeren van de acanthus, lang en smal.

Op kapiteel 2, de chimaera's, fabelachtige monsters

Op kapiteel 3, arenden

Op kapiteel 4, grote bladeren met nerven in de lengterichting

Op kapiteel 5, vallende pijnboomappelen

Op kapiteel 6, twee leeuwen die een zittende man (Daniël?) bedreigen

Op kapiteel 7, gestileerde bladeren

Op kapiteel 8, vlammen, het hoofd van een buitenaards wezen dat uit de golven tevoorschijn komt

Op kapiteel 9, gestileerde bladeren

Op kapiteel 10, vijf personen, op 3 kanten, een beschermer afgewisseld met een beschermd die neerhurkt.

Op kapiteel 11, pijnboomappelen

Op kapiteel 12, kleine bladeren met nerven zoals ze horen te zijn itt kapiteel 4. Twee bladeren zijn omgekruld

Op kapiteel 13, strijders aan drie zijden van het kapiteel. Een geharnaste strijder die een liggende man doorsteekt met een lans, terwijl twee kanten zijn bezet met de afbeelding van een hoofd waaruit een extreem lange tong tevoorschijn komt.

Op kapiteel 14, gekrulde bladeren

Het gebouw bevat delen uit de 14^e, de 16^e, de 17^e en 18^e eeuw.

In de linker kapel een zandstenen altaar uit de 14^e eeuw met gotische versieringen.

De stenen doopvonten zijn 16^e eeuws.

De eiken zetel uit de 17^e eeuw, evenals het tabernakel en waarschijnlijk ook het houten beeld van Johannes de dooper.

Van de gr

Afsteven is die van Henri Souchon nog goed te ontcijferen.

De kapel van de priorij is geopend van Pasen t/m Allerheiligen en bevat een apsis met 5 afwisselende blinde en open bogen. Bij de kapel bevindt zich de bron van St. Gervais.

In Moulins vindt u het Écomusée du Charolais, een klein museum over de Morvan.

Camping Le Bois Vieux